

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER FERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify. Rukopisy sa nazpak nedavajú.</p>
---	--	--

Rozpomienka na grófa Ferdinanda Zichy-ho

v kruhu kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Aknáhle po vianočných prázdninách začal sa znovu politický život, kresťanská ľudová strana snemová preniknutá hlbokým zármutkom nad odumretím jej vodcu a zakladateľa strany grófa Ferdinanda Zichyho, dňa 11. januára o 7. hodine večer vydržovala zasadnutie vo vlastnom kruhu, aby vážnymi slovami výrazu dala svojmu úprimnému žiaľu, Za prítomnosti všetkých vyslancov strany a početných údov vonkajších zasadnutie zahájil podpredseda strany krajinský vyslanec pápežský praelát Ján Molnár a po zahájení zasadnutia odovzdal slovo krajinskému vyslancovi Mikulášovi Zboray-mu, ktorý úprimné city strany predniesol nasledujúcou rečou:

Vysokodostojný pán predseda, ctení priatelia moji! Po tom smutnom páde, čo utratili sme veľkého mena vodcu nášeho, Grófa Ferdinanda Zichyho, preniknutí úprimným žiaľom, sošli sme sa dnes po prvýkrát, aby na zápasnom poli života politického, pokračovali sme v tom diele, ktoré začal veľkého mena vodca a zakladateľ našej strany.

V Pánu zosnulý zakladateľ a vodca náš, otec to milovaného predsedu nášeho, v celom živote svojom zastupoval jednu zásadu. Keby on ale nebol sa stále priznával ku tejto zásade, osobnosť jeho i vtedy účastná by bola bývala všestrannej úcty a lásky; skrze tú zásadu ale,

ktorú on zastupoval, pamiatka jeho ostane trvácnejšou ako všetko iné na svete, ostane večnou, bo je to zásada kresťanská, najlojalnejšej a najšlachetnejšej lásky ku bližným.

Keď zskúmame, čo dalo hodnoty tejto osobnosti, preveľkej významnosti, presvedčíme sa, že to boly tie najjednoduchšie prostriedky. Bol on človek prehliadny ako sklo, čistý ako lúče slnečné, pevný ako skala a ľudský v pravom duchu Kristovom. Silný vo viere svojej, cirkvi, prívetivý, priateľský a ľudský bol on ku každému. Toto nám vysvetlí tú okolnosť, že ačpráve historickým menom, vysokými hodnotami, vznešenými vlohami, mohútnym majetkom prevyšoval nás všetkých, v spoločnosti jeho cítili sme sa predsa vždy ako by bol býval našim pravým otcom, vždy verným priateľom a bratom. V občanskom a politickom živote bol on samá statočnosť a nezklatná mravnosť. (Tak je! Tak je!)

Opustil nás z naloženia božieho! Pamiatka ale jeho vždy bude žiť medzi nami, bo ačpráve nás, túto malú stránku, prenasledovali vzteklou zbraňou, ako sa povedá, každým druhom pyrotechniky, my nikdy neupustili sme od nášeho stanoviska a keď aj nepriatelia naši, alebo ľudia iného smýšľania, jestli ruku položia na svoje srdce, musia vyznať, že pod jeho vodcovstvom v jednom vždy sme boli dôslední: pracovali sme vždy statočnými prostriedkami, dôverujúc vo svätosť daného slova, počestne a sebaopovedome a vždy len to sme robili, čo nám kázalo naše presvedčenie. Zbraň našu netvorily intriky rabulistiky a malicherné prostriedky, lež mužské sebaopovedomie a tá odhodlanosť, že radšej

zanikneme, než by sme sa mali dopustiť volačo takého, za čo pozdej museli by sme sa haňbiť. Počnúc od zápasov volebných, až po kruté boje v parlamente oživotnujúcou silou, oživotnujúcim slncom bol nám vždy: gróf Ferdinand Zichy. (Tak je! Tak je!)

Verejná mienka strojí sa postaviť mu pomník. Čo to bude, to je vec pobočná pre nás. My pamiatku jeho zatvárame do našich srdc a všetci bez ohľadu na rozdielnosť nášho postavenia a smýšľania, skladáme ten pevný sľub, že vo všetkých činoch našich dľa možnosti našej, vždy verne nasledovať budeme jeho veľké meno. Ak veľký bol on pred trónom kráľa, tak skrovne a ponížene vstúpil i do najposlednejšej chalupy sedliackej. Zaujímal sa vždy i za veci najchatrnejšie a v prísnom plnení povinností každého druhu, bol nám vzorom vždy nasledovania hodným. (Tak je! Tak je!)

A keď nás opustil a keď Ty, drahý priateľa a milovaný predseda náš, do rúk tvojich prítomne bereš naše vodcovstvo, s tou prosbou utiekame sa k Tebe, voď nás po jeho stopách, po jeho cestách, nehladiac v pravo a v ľavo veď nás po ceste statočnosti a spravodlivosti k dosiahnutiu toho, čo on napísal na našu zástavu: aby Uhorsko stalo sa kresťanské, ľud jeho aby bol bohabojný a kráľovi verný. (Hlučné éljen.)

Veď nás a blahej pamiatky drahého zakladateľa a nekďajšieho vodcu nášeho hojné požehnanie, nech sprevádza všetky tvoje kroky. (Oduševnené éljen.)

Gróf Aladár Zichy: Milí priatelia! O veľa hlbšej preniknutý som bolesťou nad ztrátou mojho dobrého otca, než by som na tieto pekné slova prítomne odpovedať mohol. Viem, že Vy, ktorí spolu so mnou žialíte nad ztrátou nášeho politického ideálu, včul to odomňa ani neočakávate. My, ktorí prislúchali sme k jeho užšej rodine, potechu nalezneme v jeho živote, bo je to oslavenie tých snáh, ktoré on ako živý obraz zanechal nám pre celú večnosť. (Tak je! Tak je!)

I keď som toto ako syn povedať mohol, ako predseda strany obraciam sa ku vám a pravím: menej nás je ako nás bolo; slabší sme jeho ztrátou, lež nebudeme slabšími, keď vždy snáží sa budeme kráčať po tej ceste, ktorou nás on viedol. Podporujte ma láskave v mojich

snahách a ja pevne sľubím, že s pomocou Božou všetko vynaložím k vývinu našej strany. (Oduševnené éljen.)

Ján Molnár: Myslím, že v mene celého cteného shromazdenia vysloviť môžem tú mienku, že všetci s telom i dušou usilovať sa budeme vyplniť tú prosbu, ktorou obrátil sa na nás jeho excellencia, milovaný náš vodca a predseda. (Hlučné éljen.)

S týmto aj zaklučujem terajšie zasadnutie.

Z prievidského okresu.

Shromazdenia ľudovej strany v Prievidzi a v Nemeckom Pravne.

Sotva zložil alebo lepšie povedano, zložil musel jeho ubrýzganý mandát Lojzo Rudnay, volebné zápasy začaly sa hneď po celom okrese prievidskom. Liberálna pracovná strana neustálila sa síce posiaľ v osobe jej kandidáta. Zato ale liberáli a židovstvo silou-mocou na tom pracujú, aby prekazili víťazstvo kandidáta kresťanskej ľudovej strany. Medzi liberálnymi korifejmi okresu nachodí sa viacej aj takých, čo sa sami seba kandidujú a robia to zvláste tým cieľom, aby z ústrednej kassy pracovnej strany čím viacej peňaznej podpory vydrancať mohli. Ponevác však liberáli začínajú nahliadať, že v prievidskom okrese nateraz nič nedá sa vykonať, ani s osvedčenými liberálmi, ani s vymuštrovanými slúžnymi, ktorých má na úzde židovstvo, hľadajú akéhosi dobrého(?) katolika v Budapešti. Ľud prievidského okresu nedá sa však pobalamútiť, bo je presvedčený o tom, že medzi všetkými politickými stránkami jedine a výlučne vyslancovia kresťanskej ľudovej strany vystupujú vždy zmužile a odhodlane za práva a pravdy utlačených.

Katolícke duchovenstvo a katolícky ľud okresu práve preto jednohlasne kandiduje bývalého svojho vyslanca Kolomana *Brestyenzskyho*. Vyvolenie tohoto kandidáta všemožne podporuje i *kresťanská ľudová strana*.

Z tej príčiny v sobotu 13. januára vodca a predseda kresťanskej ľudovej strany, bývalý minister okolo osobnosti kráľa gróf Aladár Zichy, krajinskí vyslancovia, pápežský praelát Ján Molnár, Georg *Szmrecsányi* a Karol *Huszár* od-

cestovali do Prievidze, vlastne aby demonštrovali, že kresťanská ľudová strana nezkladne drží sa toho stanoviska, ktoré vyznačil jej, večnej pamiatky jej vodca, gróf Ferdinand Zichy.

Spomenutí páni prišli do Prievidze v sobotu neskoro večer, vzdor pozdnej chvíle nočnej ale deputácia vyše sto členovslávnostne a s oduševnením prijala grófa Aladára Zichyho na nádraží prievidzskom.

V nedeľu predpoludním prvú programnú reč povedal Koloman Brestyenzsky z ozdobeného rečníšťa na prievidzskom trhu postaveného. Prítomná tu bola takmer celá inteligencia okresu a pospolitého ľudu do 3000. Teodor Moser titulárny kanonik, peknou vzletnou rečou pozdravil grófa Aladára Zichyho, ktorý vrele odporúčal kandidáciu Kolomana Brestyenzskyho Reči, ktoré za tým povedali krajinskí vyslancovia: pápežský praelát Ján Molnár, Georg Szmrecsányi, Karol Huszár a kaplán Ján Javorka, obecenstvo prijalo s obrovským hlučným oduševnením.

Popoludní obecenstvo v dlhom rade kočov obľúbeného kandidáta odprevádzalo do Nemeckého Pravna. Súčasťníci sa pri tom: Ignác Czeizel dekan farár obce Kováčpalota, Ignác Lukács farár obce Barzsony, Anton Klein farár obce Csek, Ján Murgas farár lazanský, Franc Reitsits administrátor nemecko-pravňanský, Ignác Fitzel administrátor obce Nyitrafő, Vilhelm Fegyveres kaplán nemecko-pravňanský, Ambroz Steinhübel kaplán obce Kováčpalota, Teodor Moser titulárny kanonik, Ján Javorka kaplán, Michal Segess predstavený domu piaristov.

Miestny duchovný Franc Raitsits veľkými slovami privítal vodcov kresťanskej ľudovej strany a obľúbeného kandidáta ubezpečil o nezkladnej vernosti a oddanosti ľudu.

Gróf Aladár Zichy, skutočný vnútorný tajný radca, bývalý minister okolo osobnosti kráľa, predseda a vodca ľudovej strany, veľkú a zapalujúcu reč povedal o potrebnosti kresťanskej ľudovej strany. Po nemecky rečnili: Georg Szmrecsányi, Karol Huszár a Vilhelm Fegyveres. Programnú reč vrele milovaného kandidáta Kolomana Brestyenzskyho nemecko-pravňanský ľud slyšal s nadmiernym oduševnením.

Kresťanská ľudová strana stojí skalopevne a vynaloží všetko možné, aby prekazila hun-

cúťstva, aké prevádzaly sa v Prievidzi pri posledných krajinských voľbách. Ako počúvať, ku dozorovaniu na prevádzanie volby každá z opozicionálnych stránok strojí sa poslať jedon dvoch ablegátov do okresu prievidzského. Poslal už i dva cudzozemské veľké časopisy oznámily, že ku voľbe pošlú zvláštnych zpravodajcov, aby sa presvedčili, ako prevádzajú sa volby v nitrianskej stolici.

Z tejto príležitosti volebnému obecstvu prievidzského okresu i to dávame na vedomie, že proti volebným predsedom, ktorí taký ohavný zástoj hrali pri posledných voľbách, kresťanská ľudová strana tieto dni podujme potrebné kroky cieľom zavedenia *trestného pokračovania*.

Z Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Agitacionálna cesta v stolici zvolenskej.

Ján Bartos tajomník Katolíckej Ľudovej Jednoty, z príležitosti agitacionálnej cesty po území stolice zvolenskej, Katolícku Ľudovú Jednotu organizoval a jestvujúcu tam posilnil v nasledujúcich obciach:

Tajó: V početne navštívenom shromaždení 24. decembra, doterajšie blahonosné účinkovanie Katolíckej Ľudovej Jednoty vysvetlovali dekan-farár Georg Ohrival a tajomník zo strediska Ján Bartos. V shromaždení súčasťnil sa i učiteľ Franc Hammer. Počet členov 174.

Récske: V shromaždení 25. decembra vydržiavanom rečnili: kaplán Ondrej Zubriczky a tajomník Ján Bartos. Miestnu organizáciu utvorili s 28 členami. V shromaždení prítomný bol i učiteľ Arpád Garzsik.

Urvölgy. Dňa 26. decembra vydržiavané shromaždenie peknou rečou zahájil farár Štefan Csongrády, potom tajomník Ján Bartos vysvetloval ciele Katolíckej Ľudovej Jednoty. V shromaždení súčasťnil sa i učiteľ Ján Vajčík. Počet členov zo 14 porástol na 54.

Óhegy. V shromaždení 27. decembra vydržiavanom s veľkým úspechom rečnili: kaplán Ján Gregor a tajomník Ján Bartos. V shromaždení prítomní boli: farár Bertalan Rohács a učiteľ Ján Škoda. Počet členov 108.

Martalya. S veľkým oduševnením 28. dec. vydržiavané bolo tu shromaždenie, v ktorom o

potrebnosti Katolíckej Ludovej Jednoty rečnili: farár Adolf Bóry a tajomník Ján Bartos. Prítomný bol i učiteľ Ján Csunderlik. Počet členov z 35 poriastol na 47.

Garamszentmiklós. Tu ako aj v obciach Garamhidvég, Garamnémetfalva a Rásztó vydržiavané boli shromaždenia 29. a 30. decembra. O potrebnosti Katolíckej Ludovej Jednoty rečnili: farár Ludvig Gröne a tajomník Ján Bartos. V shromaždení prítomní boli aj učители Franc Petrovszky a Rudolf Steller. Počet členov zo 134 poriastol na 176.

Padkóc. So všestranným oduševnením a vo väčších rozmeroch 31. decembra vydržiavané shromaždenie vzletnou rečou zahájil farár Ignác Klózik, po čom tajomník Ján Bartos vysvetloval ciele a organizáciu Katolíckej Ludovej Jednoty. Prítomní boli i učители Jozef Rottmund a Ján Smebil. Počet členov zo 120 poriastol na 174.

Mosód. V shromaždení 1. januára vydržiavanom rečnili: farár Eugen Szlobodny a tajomník Ján Bartos, po čom prítomní občania utvorili Jednotu s 52 členami. V shromaždení súčasťnili sa aj učители Jozef Rottmund a Rudolf Bronner.

Organizujte sa katolíci!

Čujem častokrát žaloby, že akí sú katolíci zneuctení, znevážení, opovrzení, nedbanliví a lahostajní. Rozmýšľam nad týmto smutným objavom. Prečo je to tak? Veď je nás katolíkov predsa najviac v Uhorsku. Veď katolíctvo bolo volakedy panujúcou vierou v Uhorsku, veď Uhorsko katolíctvu má čo dakovať, že po toľkých nehodách a nešťastiach, ktoré ho za tisíc rokov stihly, jestvuje a napreduje. Najchýrnejší králi Uhorska boli silní katoľci. A najvíťaznejší hrdinovia, o ktorých dejiny Uhorska naznačily ozaj zázračné udalosti, boli zarovnak horliví katolíci.

Katolíctvo jestvovalo od jakživa; pestovalo školstvo, literaturu, umnenia a všetky vedy. Katolíctvo bolo obrovská sila. A prítomne predsa žalujeme sa, že nás hanobia, tupia a do zadu tisu. Že katolíkom byť je haňa, nešťastie. Je li tomu tak? A prečo je to tak? Veď to predsa smiešne znie, že vyše desať millionov katolíkov dá sa tupiť, nevie si zastať svoje sta-

novisko, nevie si brániť a hájiť svoju slobodu, nevie zavrútiť svojich nepriateľov a že nevie sa brániť proti ich útokom. Je to ozaj smutný a smiešny objav.

Jednostajne ukazujeme na židov, že akí sú mohútni, ako sa tisu do predu, ako zdrapujú stavy a hodnosti, pred nami, ako dostali do svojich rúk celé obchody, priemysle a všetky výnosné podniky, ako držia spolu, ako zastáva jeden druhého!

Nuž prečo je to? Veď ich je predsa hodne menej, ako nás a predsa sú vládnější, bohatší, vplyvnejší než katolíci. Porovnajme snahy židovstva s našimi katolíckymi snahami. Porovnajme prirodzenosť židovstva s našou prirodzenosťou a ľahko najdeme pôvod tej moci, s ktorou honosí sa židovstvo.

My katolíci s našou bojzlivosťou, lahostajnosťou, neumnosťou a s našimi zvadami neprídeme k voľačomu. Nemôžeme prísť ku sile. Nebudeme mať auktoritu. Nebudeme imponovať našim nepriateľom a nebudeme si vedieť zachrániť čo je naše, lež budeme na veky tupení, hanení a opovrzení.

Príčinu tohoto hľadáme v sebe.

Žalujeme sa na freimaurerov, slobodných murárov, že s akými sriadenými čatami idú proti nám. Jak smele a odvážlive žiadajú, aby výučbu (školy) prevzal štát, aby v školách nevyučovali náboženstvo. Aby štát shabal cirkevné majetky. Aby cirkev nebránila krajinské zákony, lež aby náboženstvo vyhlásené bolo za súkromnú záležitosť. Nuž a kolko je slobodných murárov pri ohromnom tábore katolíkov? A predsa oni sú silnejší, oni postupujú v borbe a katolíci ustupujú. Prečo? Lebo slobodní murári sú zorganizovaní! Majú svojich náčelníkov. Majú literatúru a sú obetaví. Vedia svoje zásady rozširovať, bárs je ich málo, lež ich nauky prekliessnia si cestu aj cez tábor lenivých a lahostajných katolíkov a podmaňujú si najširšie vrstvy ľudstva.

A v tomto väzi sila a moc židovstva a s nim sdrúženého freimaurerstva. A proti týmto dobre sriadeným táborom, ktorým udatne pomáha tiež dobre zorganizovaná socialdemokracia, stoja bojzliví, nečinní a len do vôle Božej oddaní katolíci. Nuž akože obstoja v tejto borbe? S čím a ako sa budú brániť? Budú ustupovať

a utekať. Nemotorné, nevytvorené a roztratené vojsko nevie iné iba utekať a napokon poddať sa na milosť. A to je haňa! Desať milliónov katolíkov podľahne hrstke nepriateľov!...

Či hádam nie? Či zastaneme svoje miesto? Či zaženeme a porazíme nepriateľa? Či si podržíme naše pevnosti, čo by ich jak dobíjal nepriateľ? Či si zachováme a zabezpečíme naše katolícke školy, majetky, práva a zásady?

Pravda, že áno. Dobré! To očakávame od vás! Lenže víťazstvo nedávajú zdarma. Každá vojna požaduje obeť. Tak je to i s nami. Chystajme sa teda. Nelenošme ďalej. Nech nenie naša nadšenosť iba plamenný slamený. Nezabudnime, že sme katolíci. A preto držíme spolu! Shromažďujme sa pod praporom Katolíckej Ludovej Jednoty, napomáhajme iba našich ľudí, či sú roľníci, či priemyselníci, či obchodníci, či učenci. Nech zanikne tá nenávisť, ktorá je znakom všetkých katolíckych podnikov. Napomáhajme a podporujme našu tlač. Čítať a vzdelávať musí sa každý katolík. Zaostalý a hlúpy človek nepríde k ničomu. Taký nenadobudne si tej vedomosti, zaujatosti a oduševnenosti, ktorá je potrebná, aby sme v boji našom vytrvali a zvíťazili. Zakladajme kresťanské spolky a privedme ich do rozkvetu; peňažné ústavy, čítace kruhy, konzumy, plodiny zceňujúce spolky atď., to sú všetko pevniny katolíctva. Pri voľbách hlasujme iba na dobrých katolíkov. Takých voľme do obecných a stoličných výborov, len takých poslancov voľme do krajinského snemu! Nie kadejakých lahlikárov a hladných fičúrov, lež našských ľudí.

Keď takto budeme robiť, budeme my katolíci taká organizácia, ktorú nikto nepremôže, ktorá musí zvíťaziť. Stojí to prácu, tú ale nech nikto nešahuje. Kto nepracuje, nie je hoden života. Keď každý katolík vykoná svoje, povedať môže, že nežil darmo.

Fatranský.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Z Liptova.

V prvom čísle tohoročnom Kresťana «Lipták» vo svojom dopise horko sa sťažoval a lamentuje nad veľkou biedou, nad tarchami nad úžasne rastúcou daňou, zvlášte nad obecnými prirážkami; čo všetko nadmieru tlačí ľud. — Tieto ponosy ma povzbudily k tomu, aby som v krátkosti podotknul tie príčiny, prečo je taká bieda u nás, prečo rastnú zvlášte obecné prirážky.

Prirážky obecné vtedy vzriastly, keď sa utvorily v našej stolici nové notárske okresy. Predtým 10—12 obce mali jedného notára. Dnes 3—5 obce, čo teda predtým na notára platily 10—12 obce, tú istú farchu musia teraz znášať 3—5 obce. Ba väčšiu farchu ešte, leko veď platy notárske, kvartiel, sluha atď., to všetko poskočilo a zväčšilo sa. Rozmnoženie notariátov najviac stalo sa pre civilné matriky. Pred šesťnásť rokmi ešte kňazi viedli matriky, *zdarma* a dobre, a teraz kolké farchy sa uvalily na ľud len pre cirkve nepriateľské chuľky liberálnych ablegátov!

Daromné farchy uvalujú na obce tým, keď ich nutia všakové noviny predplácať a sice maďarské. Okrem «Vlast a Svet», na ktoré musia obce tiež predplatiť, prinútené sú ešte aspoň 50 korún vydať na úradné maďarské noviny, z ktorých ošahu nikto nemá, lebo naši obecní rychtári maďarsky nevedia. Teda je to celkom zbytočný výdavok. Bolo o tom reči na stoličnom zasadnutí, kde výborníci žiadali, aby stolica dala slovenské úradné noviny do rúk predstavenstva obcí. Ale dostali sme odpoveď, že stolica to aj v istom čase urobila, lež minister to zakázal. Najväčšiu rubriku ale v obecných prirážkach našich dedín a po mestách zapričinujú nezákonné deti. Sú obce u nás, majúce 150—300 obyvateľov, ktoré musia ročite do ústavov pre opustené deti do Pešti po 300—500 korún a vyšej platiť! To je dačo strašného a to je, čo ubíja naše chudobné obce. Také peniaze by sa mohli obrátiť na iné nutné obecné potreby, lež prehltnú to všetko tie nezbednice, ktoré po Pešti sa túlajú a nemravnosti sa odávajú. Teda ľudia boží, vychovávajte si vaše dcéry trocha prísnejšie a nadovšetko pobožnejšie, aby vyrastúc, nestaly sa križom pre rodičov a ťažkým bremenom pre obce.

U nás sú obce, ktorých prirážky obecné činia nie 100%-ov, lež 300—600%-ov! Srdce bolí človeka, keď zkusuje, ako tak veľké peniaze musia ľudia platiť na veci daromné, na deti v hriechu zplodené! Pravda, že pri tom nestačí na školy, na kostoly, na opravenie pasienok atď.

Keď ale ľudia tá hrozná bieda tlačí, mali by ľudia rozumu sa lapiť a nemali by daromné výdavky robiť vo svojom súkromnom živote. Veď je to prirodzená vec. A čo zkusujeme v Liptove? Že ľudia len pijú a pijú ďalej a svoje potom vyrobené groše odnášajú krčmárom. Tito bohatnú a ľudia hynie. Posledné časy boli licitácie na jednotlivé krčmy. Vyárendované boli za tak vysokú summu, ako nikdy posiaľ. Čo to znamená? To, že ten árendátor vie, že aj v našich biednych časoch on skvelé gšefty bude robiť. On vie, že naši ľudia budú mu dobre míňať jeho jed v podobe pálenky. A tu sa máme žalovať na biedu? Veď keď sme tak biedni, z čoho nám stačí na krčmy? A potom pozrite si ako po niektorých obciach, a to práve po tých chudobnejších, sviatky stravia. Jeden starec mi hovoril tieto dni: «Našich ľudí musí Boh potrestať, lebo oni cez celé sviatky len pijú, jedia a hostinkujú sa. Také mrhanie peňazí a času ja som ešte nevidel!»

Áno, tak je! Naši ľudia idú na leto do Pešti na roboty. Zarobia si tam pekný groš, zvlášte toho leta; na sviatky doletia domov, ani motýle. A keď prídu vianoce, nakúpia mäsa, vína, pálenky, napečú koláčov a tri-štyri dni trvá hostina. A toto robia tí ľudia, ktorí klajú a zlorečia na dane a prirážky. Žení sa syn, alebo dcéra sa vydáva? Tu treba zase hostiny robiť, tance, muziky. Ale peniazí niet. Veď šparkassy sú na to, aby požičaly. A tu taký mládenec, ktorý nemá nič okrem dvoch rúk, vypožičia si 2—300 korún na svatbu. A potom nemá čím úroky platiť a ešte na svoje deti nechá splácať dlžobu, ktorú on pri svojej svatbe ľahkomyselne urobil. — Teraz sú fašiangy. Mládež by chcela každú nedelu mať muziku. Tolko pýtajú muzik, že už sami slúžnovci pri nútení sú odopreť dovolenia.

Nuž veru tak si my tu nažívame v našej biede. Mnohí ale nemyslia na zajtrajšok a nepomyslia na tie povinnosti, ktoré cirkev, vlast,

národ, obec od nás vyžaduje. Od socialistov sme sa naučili hromžiť proti vrchnosti, hromžiť proti bohatším, ale aby sme sa sami pričínili k tomu, že by sme sa hmotne pozdvihli, to nám nenapadá.

Bratia, pracujme vytrvale, sporme múdre a nečša bieda pomíne. Keď ale tie groše, ktoré nám po zaplatení dane a prirážiek zvýšia zaneseme krčmárovi, nedivme sa, že on bohatne a my hynieme.

Tiež Lipták.

Chráňme sa dlžôb!

Dlžoba je to, čo nie zo svojho vlastného, lež z cudzieho minieme. Dlžoba sa nepofahuje len na peniaze, lež má ona účinok aj na celé šťastie nášho života. Obmedzuje našu slobodu. Niekedy pripraví nás aj o česť a vždy nás núti k tomu, aby sme pre iných pracovali. Dlžoba je teda hradsťou cestou ku odvislosti, slúžobnosti a úpadku.

Nevyplatená dlžoba ale je tichým obkrádaním našich spolublížnych. Kto ku príkladu zomre bez toho, aby svoj tisíc korún činiaci dlh bol vyplatil, ten viac spotrekoval v svojom živote, ako ku kolkému mal právo. A to, o kolko viac strovil, bolo majetkom iného. Možno, že to bol kúsok zo šťastia jeho vlastných detí. Teda bola to hrozná krádež.

Naproti tomu ale ten, kto nemá dlžoby, je neodvislý človek. Už aj skrze to je rovným so všetkými prebohatými ľuďmi, lebo nikomu ničím není zaviazaný. Jeho rozhodnutia sú slobodné, lebo každému môže povedať: «Ja pán, ty pán, nie som utisnutý na tvoje peniaze!»

Majetkovým činiteľom, faktorom blaženosti života, ako to gróf Štefan Széchenyi povedal, není bohatstvo, lež poriadok v majeiku. A nie ten národ je mocný, ktorý má málo, lež bohatých synov, ale ten, kde je úver síce ľahký, lež počet zadlžených ľudí je pomerne veľmi malý.

Následkom tohoto dlžoba je osklivé polozenie, proti ktorému nám treba bojovať. Kto je zadlžený, tou najväčšou silou a strádaním nech sa usiluje z dlžob sa vymaniť a znova sa zrodiť, ako slobodný človek pre svojich milých a pre svoju vlasť. Očistenie sa od dlhov je teda jedným druhom znovazrodenia.

A kto nemá dlžobu, ten nech so zdvihnutou hlavou chodí medzi ľuďmi. Keď je aj chudobný ale je rovný bársktorému členovi ľudskej spoločnosti. A v svojej domácnosti nech mu není ľúto ani tej najväčšej prísnosti, jestli ho toto zachráni od dlhov.

Ani svoje dietky nech nelutuje prísne držať. Svet není zariadený k úpadku, lež ku vývinu a preto ku poriadku a sporivosti navyknuté dietky v živote sa zväčša dostanú do prajných majetkových pomerov, lebo z rodičovského domu veľký poklad, veľkú hospodársku silu donesú si do života, keď budú vedieť sporiadane žiť. Naproti tomu ale, zkúsenosť nás učí, že hujný a záhalčivý život v rodičovskom dome dietky demoralisuje a štedre rozdávané im peniaze zrovna otrávia ich duše.

Budúcnosť vždy tým patrí, ktorí sa pred dlžobou vedia zachrániť, lebo títo majú zdravú dušu a sú silnejší, ako v hojnosti žijúci. lež zadlžení ľudia.

POLITICKE CHYRY.

Reforma kuriálneho súdobníctva o voľbách.

Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg *Szmrecsányi* do knihy návrhov v krajinskom sneme zaznačil návrh, aby zákony o kuriálnom súdobníctve v záležitostiach volebných súrne byly revidované a aby nad petíciami rozhodoval administratívny súd. Krajinský snem na návrh predsedu vyniesol uzavretie, aby Georg *Szmrecsányi* tento jeho návrh odôvodnil v snemovom zasadnutí 10. februára. Nakoľko potrebná je reforma zákonov o kuriálnom súdobníctve v záležitostiach volebných, toho dôkazom sú odvrhnuté petície v posledných časoch zadané na kráľovskú Kúriu. I v tejto záležitosti ako v mnohých iných, zas len vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg *Szmrecsányi* zmužile vystúpil za práva ukrivdeného ľudu. Ľud kresťanský preto nech nikdy nezabúda že verných a oddaných priateľov a neohrože-

ných obrancov svojich práv, medzi všetkými politickými stránkami, najde jedine v kresťanskej ľudovej strane.

Odročené assentírky.

Dľa zpoľahlivých správ viedeňských tohoročné assentírky vydržiavať sa majú až kedysi v lete, keď budú prijaté zákony o zbrannej moci. Vo Viedni teda rátajú na to, že tieto zákonné návrhy do leta s istotou budú prijaté. Čo ale bude vtedy, keď predlohy o zbrannej moci do leta nebudú prijaté? Naši mladíci a ich utrápení rodičia do leta musia teda čakať, kým nad ich osudom rozhodnú. Miesto rekrútov ale povolajú k službe ubohých rezervistov. Takto vyzerá tá národná práca. Po tak krišných zkúsenostiach, ktorý volič bude mať svedomie pri voľbe hlasovať na kandidáta pracovnej strany?

Lojzo Rudnay.

Stalo sa ako sme predpovedali. Lojzovi Rudnaymu zhnusil sa jeho ubrýzganý mandát a preto ho zložil. V jednom židovskom plátku píše síce, že on dobre vedel, že ho Kúria nepozbaví mandátu. Nuž keď to tak dobre vedel, prečo nečakal na súdobný výrok Kúrie? Včul sa zaiste tak cíti, ako holý v trní. Dobre mu tak! Z tohoto ostatne, ako sa držal Rudnay a jeho liberálni a židovski súdruhovia, mnohému sa naučilo volebné obecenstvo prievidzského okresu. Každý kresťan a katolík tohoto okresu v prvom rade naučil sa tomu, že nikdy neslobodno veriť liberálom a židom a že vždy verne a skalopevne držať sa treba kresťanskej ľudovej strany. Preto dolu s liberálmi! Nech žije kandidát kresťanskej ľudovej strany: *Koloman Brestyenzsky*.

Zo snemovne.

V krajinskej snemovni vyslancov odbavili rozpočet ministerstva pravosudia a ministerstva honvédstva, po čom nasleduje pojednávanie rozpočtu ministerstva finančných záležitostí.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko Turecká vojna. Taliansky generálny štáb vypracoval plán viacerých nových vojenských operácií, ktoré najbližšie prevedú. Najbližšia veľká vojenská operácia bude napredovanie Talianov ku Gharianu. Na území Tripolisu je nateraz 50.000 vojakov počítajúca talianska armáda. Gharian je zo strategického politického a obchodného ohľadu najdôležitejším bodom Tripolisu, napredovanie k nemu je ale veľmi ťažké a vyžaduje opatrné prípravy, ktoré v najbližšom čase dokončia. O tom je totižto reč, že jedným celým vojenským sborom prejdú cez asi 80 kilometrov širokú časť púšte. Cieľom zabezpečenia napredovania ku Gharianu pošlú do Tripolisu novšie čaty a sice asi 50.000 ľudí. Z týchto asi 30.000 ľudí už najbližšie vysadne v Neapoli na lode. Nový expedičný vojenský sbor bude pozostávať z päť peších plukov, z jedného pluku alpských jágrov, z dvoch delostreleckých batterií s vrchovými kanónmi, z dvoch delostreleckých batterií s poľnými kanónmi, z viac jazdeckých stotín a zo ženijných, zdravotníckych a stravovacích čiat. V Homsí Taliani medzi tým posilnia svoje terajšie pozície. Čo sa týče Cyrenaiky, záujmom Talianska je, aby nepriateľ nečinnosťou, alebo nápadmi proti silne bráneným pozíciám v Benghazi, v Derne a v Tobruku vyčerpal svoju silu. Dľa zpráv jazdeckých čiat, vetroplavcov a špehúnov arabské čaty sú v blízkosti Bir el Turki, Suani ben Adin, Fonduk ben Gasir, Bir Tobras a Vadi Rubra. Tu mešká aj regulárne Turecké vojsko. Hlavné veliteľstvo je údajne v Suani ben Adin. Na pokoj medzi Talianskom a Tureckom neni žiadnych výhľadov.

Revolúcia v Číne. Dľa najnovších zpráv čínska dynastia najbližšie zriekne sa trónu. Týmto cieľom už od viac dní vedú sa tajné porady. Vodcovia revolucionárov odporúčajú, aby čínsky cisár čo v Číne sa zdržujúci cudzozemský panovník býval v Jehole alebo v Pekingskej letnej palote. Revolúciu v Číne ku svojmu prospechu ide využívať Rusko. V Japonsku sú tej mienky, že pokračovanie Ruska v Mongolsku uráža zásadu teritoriálnej neuraziteľnosti Číny. Poukazujú na to, že pokračovanie Ruska na každý pád zmení stanovisko

veľmoci a zaiste vyvolá práve takú nevoľu, ako vyvolalo svojho času pokračovanie jednotlivých mocností v Tibete a inde. Japonské časopisy poznamenávajú, že z tej okolnosti, že mocnosti sa dosiaľ neohradzovaly, nenasleduje to, že schvaľujú pokračovanie Ruska, lež týmto viac to chcú, aby ohľadom svojho ďalšieho pokračovania zabezpečili si voľnú ruku.

Voľby v Nemecku. Pri všeobecných voľbách 12. januára v Nemecku prevedených vyvolili: 22 konservatívnych, 5 ríšskej strany, 2 sdrúzenia hospodárskeho, 81 katolíckej centrum strany, 14 Poliakov, 4 národno liberálov, 1 zo sväzku roľníkov, 64 socialdemokratov, 2 z Elzassu, 1 z Lotringie, 1 zo sväzku sedliackeho, 1 bezstranného a 1 z Danska. V 190 okresoch prevedené majú byť voľby náhradné.

BESEDNICA.

Dvaja bratia Sivoňovci.

Odmenu vyznačená rozprávka.

Napísal: Ondrej Kriston.

Už svitá.

Peter Sivoň pobral sa domov s ľahkým srdcom a s takým pocitom zahaňbenia, z ktorého dobré predsavzatia vznikajú. Umienil si, že prvou jeho prácou bude, svolať údov spolku do shromaždenia.

Na druhý deň vskutku sa sišli, I teraz v zahrade jedného súdruha, lež nie u Malinského. Každý sa ustanovil, len Pavol Malinský odkázal, že je chorý, že nemôže prísť. Akiste zavoňal onahdajší hrdina, že mu flinta nazpät vypálila. Ani to nepočul — ačkoľvek sa vyzvedal — že by Petra Sivoňa boli chytili, ani to, že seno Janka Sivoňa bolo zhorelo. Hneď tušil, že sa také niečo stalo, pre čo bude lepšie urobiť sa chorým, jako ísť na shromaždenie, tam sa vystatovať a Petra Sivoňa na zodpovednosť ťahať, prečo nesplnil poverenie spolku? Preto zostal doma. Zavoňal, že najskôr zhorela zápražka. Ináčej nebolo nič, len že sa cítil lapaným, jako sýkorka v tekvici.

No veď ver' nebolo sa treba ani veľmi opytovať Petra Sivoňa: rozpovedal všetko i bez vyzvedania.

— Jako viete — začal — na majetku môjho brata nestala sa žiadna škoda. Tento list, hľa, ho zachránil.

Talinasky jazdec a turecky pešiak.

A ukázal zo Sliepkovej donesený list. Či by ste ozaj nevedeli uhádnuť, kto ho môhol písať?

Súdruhovia z ruky do ruky brali zaujímavé písemko. Najprv sa divili jeho obsahu, potom ale o tom sa hádali, z ktorej ruky môže pochádzať? Kto mohol byť zpomedi nich zradcom? Snadno bolo uhádnuť. Vzdor pokrúcaným literám poznali čoskoro písmo falošníka Malinského.

— Je to predsa haňba — ozval sa rozhorčene jeden zo súdruhov — že tento Malinský žiadal minule, aby sme sa na Jánovi Sivoňovi revolučným spôsobom pomstili a potom práve on je ten, ktorý nám pomstu týmto listom prekaží. Nuž čo vlastne chcel?

— Čo mohol chcel? — pýta sa Peter Sivoň. — Rozmýšľajte len. Ja sa nazdám, že ľahko môžete uhádnuť, čo vlastne chcel?

— Ten zlý duch istotne chcel — ozval sa jeden z prítomných — že by Janko Sivoň postavil ztrázcov, ba hádam hneď i žandárov do dvora, ktorí podpaláča pri práci stihnú, chytia, do žalára vrhnú a potom, keď takto Peter Sivoň príde pod zákon, uprázdnenú predsednícku stolicu si pekne krásne zaujme.

— Áno, áno, to chcel naničhodník! — volalo roz-zlobeno celé shromaždenie.

— Zaiste mal so mnou takýto dobrý úmysel — prisvedčil na to Peter Sivoň rozhorčene — ale dobro-tivý Boh ináč to riadi. Brat sám strážil v zahrade. A on sa zvyknul modliť každý deň, že: «odpusť nám naše viny, jako i my odpúšťame našim vinnikom». I mne, zločincovi bratovi odpustil, namiesto toho, žeby ma bol oddal úradnej vrchnosti, ako som zaslužil. Dobrý je on kresťan, on nepozná pomsty. Boh ho po-žehnaj, nielen za to, lebo mi nežiadal zaslužný trest, — povedal Peter Sivoň a hlas sa mu temer za-seknuť od ľútosti, natoľko bol pohnutý, ale hlavne preto, že touto svojou veľkou dobrotou sobral mi z očí beľmo. Vybil mi z hlavy tie nespokojné myšlienky. Zbavily ma ony pokojného svedomia, naštrbily mi sta-točnosť, keď ma za zločinea ponížily. Som poznačený, jako nejaký zlodej. Dobře som si rozvážil, priatelia, čo sa so mnou stalo. Bolo mi to veľkou školou. Naučil som sa, že nemôže byť opravdivé učenie, ktoré social-demokracia hlása, lebo nespokojnosť, nenávisť, nevlaste-nectvo, bezbožnosť rozširuje, k zločinom podnecuje. Dakujem Bohu, že sa mi zavčasu zažalo v mysli prav-divejšie svetlo. Presvedčil som sa, že nie vaša falošná múdrosť, ale vzájomná dobroprajnosť, striezlivosť, praco-vitý život, spokojnosť so svojim osudom mi treba a to medzi vami nenájdem.

So zatajeným dychom počúvali súdruhovia svojho predsedu, ktorému v každom slove chvela sa bolesť sklamania, ale i pevnosť pravého presvedčenia.

— A toto nie v socialdemokracii, lež v učení Pána Ježiša najdem — povedal Peter Sivoň preniknute. Preto dakujem vám za dôveru, že ste na mňa sverili predsedníctvo, ale viac si ho nežiadam. Nepredávam ďalej s vami pod jedným šiatrom. Lepšie je z polovice

cesty sa vrátiť, jako srútiť sa do priepasti. Nuž len klochtite i ďalej ten čertov jed, tú nenávisť. Ja ale týmto zriekam sa predsedníckej hodnosti, aby som va-šemu najhorlivejšiemu súdruhovi, Pavlovi Malinskému, učinil miesto. Veď i sedmička žaludová bije, keď je tromfom.

— Netreba nám ten nestydatý človek — protesto-valo celé shromaždenie.

— Nuž vyvoľte si za predsedu koho chcete — hovoril Peter Sivoň — ja ale vás nechám. I za to sa na veky budem haňbiť, že som sa medzi vaše otruby zamiešal.

S týmto potom vstal a poberal sa preč.

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomskeho. Jeho eminencia Kardinál knieža-rimas Klaudius Vaszary nariadil, aby za dušné spasenie vodcu katolikov Uhorska v Pánu zosnulého grófa Ferdinanda Zichyho 24. januára sláv-nostné repuiem odbavované boly v korunovačnom chráme Mateja kráľa v Budíne a v Bazilike ostri-homskej.

Z biskupstva nitrianskeho. Koloman Hamar farár oponicky vymenovaný je za farára do obce Felső-vesztény, Celestin Tichy administrátor malojesenicky dostal faru Trencsénselmec. Alexander Rusz kaplán bošácky preložený je do obce Tornoyos.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 6. januára vo sviatok Zjavenia Pána v sídelnom chráme slúžil slávnostnú sv. omšu. Ponevác osvietený pán biskup v deň prvého januára prítomný bol na posviacke sombatieškeho biskupa grófa Jána Mikes, ústredné duchovenstvo za vodcovstva slávnej kapitule ako aj ustanovizne a spolky katolíckej len v tento deň vysloviť mu mohli novoročné blahoželania. — Autonomičný katolícky kruh tohoročný prvý zábavný večierok odbavoval 15. januára. — Vdova Franca Krause, všestrannej úcty účastná matka dra Ervina Karsai, kňaza a direktora gymnáziuma praemon-štratenského, zomrela v 69. roku života svojho. Na po-hrabe jej súčasťnilý sa v nápadne veľkom počte mest-ské a vojaenské notability. V kláštore Uršuliniek 7. ja-nuára žiačky mariánskej kongregácie peknú slávnosť zariadily v prospech domovne opustených dietok sv. Jozefa. Z tejto príležitosti spomenuté žiačky viacej ako 50 opustených dietok pohostily zo svojich sošporova-ných halierov, — Grófká Antonova Forgács, pre inter-nát gymnazialných žiakov slozila základinu 26.000 ko-

rún. — Istý mladý, bezmenný kňaz biskupstva košického z povďačnosti za dobrodenia akých účastný bol v semeníšti, na kaplnku tohoto ústavu daroval 2000 korún. — Grófka Georga Pallavicini na chlieb chudobných sv. Antona darovala 50 korún a Ondrej Magócsi titulárny kanonik a farár zo Szepsi na domoveň sv. Jozefa dal 10 korún. — Spolok katolíckych tovarýšov v Jászove v tomto roku odbavuje jubileum 10 ročného jestvovania, z ktorej príležitosti 7. januára zariadil slávnostný zábavný večierok. — Alexander Oppitz farár a vicedekan z Nagymihályu, minulý týždeň v Sátoraljaújhelyi peknú prednášku s názornými obrazmi držal o Talianskej.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Tohoročie grécko-katolícke sviatky odbavovali sa tu 7. a 8. januára, bolo to snáď poslednýkrát, že sa pozdej odbavovali ako sviatky rímsko-katolíckeho, bo skrze prijatie nášeho kalendára odbavovať sa budú v jednom čase s nami. — Následkom odumretia Paula Kerekesa, uprázdnil sa úrad slúžneho, okresu Lemes. Toto uprázdnené miesto zaplní sa v jarnom stoličnom zasadnutí; hlasia sa naň traja konkurenti, z ktorých pravdepodobne vyvolený bude Adalbert Fekete. — Istý bezmenný mladý kňaz biskupstva košického, ktorý ako žiak tunajšieho gymnázia účastný bol dobrodenia katolíckeho alumnátu, znakom povďačnosti ústavu daroval 1000 kor. Krajinskú púť na milostné miesto Lourdes vo Francúzsku, povedú tohoto roku v mesiaci júli. Krajinský ročný jarmok takrečený Karolový preložený je asice lichváci na 19. a krámný na 22. januára. — *Bardajov:* Minister orby poveril tunajšiu firmu Tauszig, aby v jej obchode cez 4 týždne desať mužských a desať ženských vyučovala v kadleckom priemysle. — *Zboró:* Ministerstvo orby pre 36 robotníkov a učňov usporiadalo tu naukobeň košíkársky. — *Široká:* Veľké nešťastie prihodilo sa v maštali tunajšej fary. Stálo tam 8 krav tunajšieho farára Jána Dobránškyho, jeho kone a zápraž Lukáča Milyon, farára zo Szinyelipócz, ľahkomyselní paholei odišli do krémy a v maštali nechali horiacu lampu na stene visieť, tá alebo spadla alebo výbúšila, od čoho plameňom chytila sa slama, následkom čoho zadusili sa všetky kravy a kone. Hľa, čo zapríčinila ľahkomyselnosť anesvedomitost korhefských paholkov! Nemožno si ani predstaviť tie hrozné škody, aké zapríčiňujú krémy a pekeľná pálenka. Všetko toto vidí ľud a bohužiaľ predsa nedáva sa na pokanie.

Na čo sa obracajú katolíckeho kňazské majetky? Páp. praelát-kanonik kraj. vysl. Ján Molnár na zvečnenie pamiatky grófa Ferdinanda Zichyho skrze pomník a kostol v Budapešti sa stavať majúci obetoval 1000 korún, praelát-kanonik dr. Alexander Giesswein 100, Karol Erdősi správca spolku sv. Štefana 100, dr. Ákos Mihályfi profesor na universite 100 a Aladár Reviczky kňaz rádu cistercitov 200 korún. — Julius Nagy kaplán v obci Szany zo svojho malého dôchodku 240 korún obetoval na udržanie tamojšej detskej útulne. — Košický biskup dr. August Fischer-Colbrie na novú

školu obce Lejtökürt dal 9000 a na školské ciele obce Zseliz 300 korún. — Jágerský kanonik Ján Debreceni pre žiakov segedinského kat. gymnázia složil základinu 10.000 korún. Ďalšie základiny složili: košický kanonik Michal Krajník pre žiakov malosabinovského kat. gymnázia 1000 a prešovský kanonik Ján Fábian pre žiakov r. k. ľudovej školy v Ipolyságu 1100 korunovú základie. Všetkým trom ministrom výučby vyslovil svoje vďaky.

Chýry zo Spiša. V Novej Vsi 7. jan. maďarskí novinári a spisovatelia dvanásť hornouhorských stolíc a síce oravskej, tekovskej, gemerskej, honfanskej, novohradskej, liptovskej, nitrianskej, šárišskej, spišskej, trenčanskej, turčianskej a zvolenskej držali zasadnutie a utvorili Sväzok hornouhorských maďarských spisovateľov a novinárov. Predsedom sa stal Vilhelm Clair a jednateľským tajomníkom Julius Telléry. Na zasadnutí súčasťnilo sa asi 150 osôb, medzi tými abledát Anton Beszkid a iní. V druhý deň bol výlet do Smokovca a do Tatranskej Lomnice. — Na haligovských skalách roztrhal jeden ostrovid tri kozy; ostrovida so železnými vidlami zabili. — Pre starovecký kostol zo spolkových peňazí za 450 korún zadovážili veľký pekný bethlehem. — V Magure 7. januára večer hodne pršalo a budúceho dňa v noci bolo už 20 stupňov zimy.

Obrovský požiar v New-Yorku. V New Yorku 9. januára zúril obrovský požiar, jakého tam už od dávnych časov nebolo. Rano chytila sa dvadsaťposchodová budova poisťujúcej spoločnosti «Equitable» a oheň sa tak rapidne rozširoval, že o hasení nemohlo byť ani reči. Následkom požiaru obchodný život celého New-Yorku zasekol. Požiaru, ktorý trval do pozdneho večera, padly v obeť i ľudské životy; zahynuli šiesti ľudia, medzi nimi aj hlavný veliteľ hasičov. Traja ľudia zmizli a jedenadvadsiat boli ranení. Z obrovskej budovy zaostali len holé múry. Hmotná škoda dľa dosavádneho ustálenia činí asi dvadsať millionov dollarov.

Hrúzyplné vešanie. Z Londýna oznamujú, že vo Windsore minulý týždeň jedného lúpežného vraha zaviedli pod šibenicu. Okolo šibenice stála len úradná kommissia a jeden oddiel vojakov. Obecenstvo v smysle anglického pravotného pokračovania nemalo prístupu k šibenici, ale von okolo väzenia bolo shromaždené niekoľko tisíc ľudí. Katovi pomocníci vyviedli odsúdenca a kat mu chytro zaviazal oči ručníkom, na hrdlo mu hodil slučku a vysotil stolček zpod neho. V tom okamžení povraz sa roztrhnuť a zviňajúce sa telo spadlo na zem. Tento výjav bol taký hrúzyplný, že jeden člen úradnej kommissie zamdlel. Teraz nasledovalo sháňanie sa za novým povrazom a minula dobrá štvrt hodina, kým katovi pomocníci vedeli zaopatriť zodpovedajúci povraz. Zatiaľ kat sňal ručník z očí odsúdeného človeka a nešťastník trasúc sa na celom tele stál pod šibenicom. Popravenie sa potom previedlo za niekoľko minút.

Otrávil sa čajom. Niekoľkí obecní vojaci 85. pešieho pluku v Levoči 9. januára večer pili čaj. Sotva vyprázdňovali šialky, jeden obecný vojak z Mármaroskej

klesol a o krátky čas zomrel. Z pitvária vysvitlo, že sa vojak otrávil. Zavedené bolo vyšetrovanie ohľadom toho, že jako sa otrava dostala do čaju. Zosnulého vojaka doma oplakáva vdova a dve malé siroty.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

HOSPODÁRSTVO.

Prečo daktoré stromy nerodia každý rok.

Poniekorý rok sa stáva a je to až nápadné, že sa v niektorých krajoch veľmi mnoho hrušiek urodí, kdežto jablone len veľmi málo alebo vôbec nič neobrodia. Ale toto zahradníkov už vôbec neprekvapuje, lebo sa všeobecne má za to, že je toto pri ovocných stromoch snáď potrebné. Lenže na túto vec hneď inakším okom budeme pozeráť, keď povážime, že ku príkladu čerešne alebo isté druhy včasných hrušiek a jabloní takmer každý rok donášajú ovocie, jestli len majú v pôde nadostač výživných látok. To isté je aj s mladými stromami.

Aby sa táto úrodnosť stromov udržala aj v starobe, potrebné je, aby strom nikdy nebol ovocím obťažný. Keď sa ovocie začne vyvíjať, strom celú svoju silu venuje len jemu a len zbytočnú látku obracia ku vývinu dreva a kvetných pukov, k udržiavaniu samého seba. Keď je teda na strome prílišne mnoho ovocia, bude ono menšie, horšie a prirastok dreva je tiež malý. Následkom toho má strom pomerne málo mladých zdravých listov, ktorými strom dýcha a tým je i vyparovanie sa menšie, čoho je zase následok to, že strom nerastie, krpacie. Len potom na budúci rok, keď strom neobrodí, obracia všetky živné látky k utvoreniu dreva a pukov. Vynahrádza si to, čo predošlého roku, keď hojne bol obrodil, zameškal.

Každoročná úrodnosť stromu dá sa tedy aspoň čiastočne udržať primeraným obrezaním a taktiež primeraným hnojením stromu, čoho najlepším dôkazom sú tie stromy, ktoré sú dobre opatrované. Preto strom treba obzerať vždy v takej miere, aby zostalo len isté množstvo dreva plodného, ktoré by riadne mohlo byť vyživené a vedľa toho aby strom ešte vždy mal

dostatočnej sily k utoreniu dreva mladého. Len takto udržíme strom sviežim, mladým a nemusíme potom naraz celé konáre odpilovať, lebo sa toto v menšej miere každý rok opakuje a strom to tak nepocíti. Tým zachová sa stromu aj dlhší vek a ovocie na ňom bude o veľa lepšie, ako na strome slabom, na ktorom sa síce mnoho ovocia urodí, ale toto pre svoju nevyvinutosť není tak zpeňaziteľné.

Mimo toho taký strom ani od mrazov toľko nevystojí, lebo sa svetlo ako aj povetrie snádnejšie dostanú medzi haluzie. čím sa vyparovanie stromu napomáha a v dreve sa rozmnožia také látky, ktoré veľmi ťažko mrznú.

Ale obrezávanie stromu samo v sebe není dostatočným prostriedkom napomáhania úrodnosti stromov. Treba je aj primerané hnojenie, lebo korene stromu za mnohé roky konečne vyťahnu z okolitej pôdy pre seba potrebné živné látky a nemajú potom nových náhradných. Tieto im teda musíme dať hnojením.

Mladé stromy, keď začnú rodiť, nikto nechce obrezávať, aby ich vraj zase neomladil a takto dlho čakajú úrodu si nezmenšil. Lenže lepší je menší príjem, rok po roku, ako väčší v dlhých prestávkach.

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Na kostol Panny Marie stavajúci sa na Hore Levočskej ďalej obetovali:

Ján Pekarík z Podbjela 2.—, Veriaci z Kvačan 5.—, Sima Košic 2.— Ján Kall z Hamborku 20.—, Terezia Frits z Gólnichánya 1.—, Ján Szabal z Hermány 8.—. Veriaci z Hermány 3.—, Ján Kapusta z Leskovjan 10.—, Maria Szmolen r. Koprusak 100.—, Magdalena Koprusak 10.—, N. N. 1.—, Istý veriaci z Košic 10.—, Spolok sv. Ruž. z V. Hnilca 5.—, Ondrej Vartovník z Leskovjan 6.—, Valent Csisenko 6.—, Štefan Petrik 10.—, Maria Petrik 10.—, Anna Ballik 10.—, Maria Petrik 5.—, Jozef Cserny 2.—, N. N. z Biacovec 1'84, Karol Knezsiczky 1'60. Ján Tekely 1.—, M. Roskovics 2.—, J. Bányász 1.— Maria Varga 1.—, Ján Spitko Szlivinszky 2.—, Veriaci zo Slovenskej Vsi 12'40 Ján Glamos 2.—, Katarina Moesary 2.—, Anna Geleta 1.—. Veriaci z Podbjela 5'40, Juro Hanušovszky —'50, Juro Lingvárszky 4.—, Maria Hadran 2.—, Holecsko 4.—, Juliana Fain 2.—, Anna Maria 2.—, Ján Brosak 10.—, Juro a Maria Jurszky 3.—, Istá veriaca zo Spišskej Novej Vsi 100.—, Maria Majtan a súdruhovia 2.—, Veriaci obce Keszka 2'20, Helena Szeredy 11.—, Ján Buher 1.—, Ondrej Nagy a súdruhovia 10'80, Veriaci obce Lipjan 2'00, Maria Kanupik a súdruhovia 2'56, Michal Molnár 6.—, Spolok b. Srdeca Ježišovho z Teplicky 12.—, Helena Blasko 1.—, Anna Hosa 1.—. Veriaci zo Sovára 20.—, Veriaci zo Starej Lubovne 11'50 Anna Cajdos 2.—, Maria Soltész 10.—, Zuzanna Hever

1.—, Maria Vavrek 10.—, Maria Gulla 2.—, Štefan Dubovický 10.—, Maria Benko 1.—, Maria Kukul 1.— Veriaci z Veľkého Bobrovca 24.—, Veriaci z Letanovic 19.10, Redakcia «Posla» 21.—, N. N. 22.—. Imerich Holadej z Ameriky 130.—, Zuzanna Krafesik z Biacovic 10.—, Maria Hricz 2.—, Katarina Szaloka 2.—, Obeta na Hore P. Marie roku 1899-ho 300.43 korún.

Ďalšie milodary, na ktoré je ešte veľká potreba, môžu sa poslať na «Katolícky Farský Urad», Lőcse (Szepesmegye). (Pokrač. nasl.)

DOPISY.

Nagybossány (nitr. st.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom milom «Kresťane».

Smutnú novinu zvestujem ct. čitateľom nášho milého «Kresťana». Dňa 11. januára do matky zeme sme odpravovali dra Ladislava Köves, nášho milého okresného lekára. Ubohý stal sa obetou svojho lekárskeho povolania. Dňa 5. januára v noci dvarazy ho k nemocnému volali, kedy tak prechladnul, že dostal zapálenie pľúc a dňa 8. januára zomrel. Oplakáva ho jeho milá manželka a 4 drobných detí. Dr. Köves bol veľmi statočný, svedomitý a milosrdný človek. Nepatril medzi liberálov, lebo jeho kresťanské presvedčenie mu to nedovolilo, aby s nimi držal a preto ho liberáli vždy za podozrivého držali z ohľadu politického. Bol svedomitý, lebo vo dne v noci hotový bol slúžiť tým, ktorí ho o lekarsku radu požiadali. Čím ale zvlášte vyikal bolo to, že bol opravdový milosrdný samaritán. Na stá a stá je tých chudobných ľudí, ktorých zadarmo liečil a preto v milej pamäti bude vždy u chudobného Juda. Na jeho pohrãb dosiavilo sa ľudu v ohromnom počte; z celej nitrianskej doliny nebola obec, ktorá by pri pohrãbe zastúpená nebola bývala. Pochovali ho p. farári Ignác Vohland, Štefan Paska, Alois Fiebig a náš

pán administrátor Szöllösi. Na cintorine nad jeho hrobom krásnu reč držal dr. Franc Biringer hlavný stoličný lekár. Nech odpočívá v pokoji!

S kresťanským pozdravom

Jeden Katolik.

***

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Vysokoctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráče uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kresťane».

S veľkou radosťou oznamujem celému kresťanskému obečenstvu našej Magury, že napriek škodoradosti vyvoleného národa, do Starej Vsi predseda sme dostali katolíckeho pravotára, v osobe Bélu Liczkó, ktorý svoju pravotársku kanceláriu otvoril 9. januára a býva u obuvníka Gürchinga. Pravot sa máme chrániť, ale keď už dakedy nevyhnutne potrebujeme advokáta, je prísnu mravnou povinnosťou každého magurského kresťana, toho nového katolíckeho advokáta podporovať a to tým viac, že on nechce byť dráčom, lež úprimným radcom Indu a usilovným, spravodlivým obrancom ukrivdených, spolu aj s osvedčeným, verným kresťanom-katolíkom. Veľmi smutné svedectvo by to bolo pre celú takrečeno čisto katolícku Maguru, keď by popri troch židovských advokátoch jeden kresťan nemohol vyžiť!

Milí spolumagurčania! Družme sa okolo nášho nového advokáta a ani za celý svet nedajme mu padnut. Nedajme sa zviest skrze našich lískavých nekresťanských nepriateľov. Ukážme svetu, že sme verní kresťania. Svoj k svojmu! Kresťan nech podporuje kresťana!

Správca Kat. Lud. Jednoty.

***

Budapešť

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Dňa 17. decembra minulého roku vydržoval nás tunajší Katolícky Delnícky Kruh vianočný večierok. Mali sme krásne ozdobený stromček a náš delnícky ľud preplnil miestnosť kruhu. Slávnosť sa mala začať o 7. hodine večer. Čakali sme, že príde medzi nás niektorý duchovný otec. Ale neprišiel žiaden. Ako by na nás všetci boli zabudli. Takto sme boli prinútení otvoriť večierok, čo urobil náš verný priateľ a zvláštny

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhivatalintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapešť, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ihotne odosiela. — Výhody spolučinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osuhu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa odpredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podližnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky odovoluja sa počnúc už od 300 korún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

rečník pán Ján Jaňik. Krásnu reč povedal o prichode nášho Spasiteľa Ježiša Krista.

V značnom počte shromaždené malé dietky povzbudzoval, vyjadrujúc im význam vianočného stromčeka a napomínal ich, aby si etili túto pamiatku. Po skončení jeho reči aj malé dietky pekne rečnily po slovensky. Obecenstvo potom spievalo niekoľko vianočných piesní. Na to pán Krajčí, gazda kruhu, rozdal medzi dietkami dary z vianočného stromka.

Prosíme ctených páňov bratov a sestry, aby navštevovali náš kruh každú nedeľu. Dajme sa všetci slovenski katolíci za členov kruhu zapísať. Veru, milí bratia a sestry, žiaden to neobanujete. Lebo náš kruh pracuje za Boha, vieru a blaho nášeho ľudu.

Ján Krajčí, výborník.

* * *

Spišská Sobota.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor:

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresťane».

V Spišskej Sobote 1. januára otvorili nový berný úrad (šteieramt). K tomu bernému úradu pridelené sú nasledujúce, doteraz ku kěžmarskému bernému úradu prislúchajúce obce: mesto Poprad, Spišská Sobota, Felka, S ráža, Mateovce, Teplica, Batizovce, Gerlachovce, Lučivna, Mengušovce, Štola, Kravjany, Kulachy, Vikartovce, Nižná Lesna, Müllenbachy, Veľký Slavkov, Nižná Šuňava, Vyšná Šuňava, Filice, Ganovce, Hozelce, Svätý Ondrej, Švabovce, Šavnik a Hranovnica.

Spišský zpravodajca.

* * *

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Ctený Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kresťane».

S radostným srdcom sdeľujem tuňá, že v našej Magure aj ohľadom kresťanskej striezlivosti zbadat istý pokrok.

V Starej Vsi každý, kto sa dá zapísať do nedávno založeného spolku ružencového, spolu zriekne sa diabolскеj pálenečnej otravy: doteraz tam už 78 údov má ten striezvy tábor sv. ruženca. Dobre by bolo v každej farnosti tak sriadiť ružencový spolok. Uprimným ctiteľom Ružencovej P. Marie veru len ten môže byť koho zohrieva láska k Bohu a Marii a nie pálenka. J: to zkusená vec, že keď do pálenky zamočíme kvet alebo ružu, tá veru riasť, rozvíjať sa v nej nebude, duškom uvadne. Podobne sa stáva i s ružami Marianskými, v pálenke nekvitnú, lež vädnú. Kto sa namiesto svätenej vody pálenkou pokropuje, nemôže byť verným dieťaťom Marianským.

V Richvalde v advente — chvála Bohu — zase 15 ľudi zrieklo sa najjedovatejšieho a najošklivejšieho nápoja: hnusnej pálenky; i obecný úrad zanechal tú čertovicu. Slava mu!

Antialkoholista.

Rozmary a Žarty.

Istý znak. Lekár v pitvore sa pýta slúžky:

— Či je milostpani chorá?

— Áno prosím. Večer jedla polievku a potom jej pán šialku hodil do hlavy.

*

Názorné vyučovanie. Učiteľ v škole pýta sa detí:

— No, deti, či si vy viete vyzliecť kabáty?

— Vieme! — zvolajú dietky naraz.

— Nuž a medved si môže vyzliecť bundu?

— Nie.

— Prečo?

... Tichosť.

— Ja viem, prečo si nemôže vyzliecť — hlási sa Ondriš.

— No povedz!

— Lebo nemá na bunde gombíkov.

*

Ťažká podmienka. — No, pán Blau — hovorí ku sprostredkovateľovi jeden mladoženich — čo je s tým hrbatým dievčatom, o ktorom ste mi hovoril, že má veľké veno?

— Jaj, pán veľkomožný, tej už niet, tá sa už vydala. Ale by bolo iné bohaté dievča! Hm! A či na každý pád musí byť hrbatá?

Odkazy redakcie.

B. H. V. Hovorila, že aký pochválen, taký je i na veky amen. Čo kto hľadá to najde.

Fr. K. N. Čudovali by sme sa, keby to v stolici švihákov ináč vyzeralo.

Št. P. B. Vynechali sme dľa naloženia.

A. B. P. Drzte sa vo všetkom Katolíckej Ľudovej Jednoty a čítajte jej sošity.

Oznam.

Brežný Julius dr., pravotár veľkopolčiansky preložil svoju kanceláriu z domu Rudolfa Neumann do svojho vlastného domu, ktorý sa nachádza vo Veľkých Topolčanoch pri palote kráľ. okresného súdu, vedľa Kostolníka Lepeho v ulici: Szilágyi Dezső. Spolu sa oznamuje, že spoľahlivá **banka mešťans á**, ktorá sa nachádza v Krušovskej ulici vo Veľkých Topolčanoch, prijíma vklady na 5% a na ten najnižší úrokomer dáva požičky len kresťanom.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 17. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	22.95—24.20
» stolnobelohradská, nová	«	22.85—23.50
» peštianska, nová	«	23.20—23.75
« banátska, nová	«	23.20—23.90
Jačmeň nový, prvotriedny	«	18.80—19.20
Raž prvotriedna	«	19.85—20.00
« druhotriedna	«	19.40—19.75
Ovos prvotriedny	«	19.40—19.80
« druhotriedny	«	19.00—19.20
Kukurica	«	16.80—17.10
Konopné sáme	«	29.50—31.00
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	180.00—190.00
« lucerna	«	110.00—136.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.20	16.80	16.40	16.00	15.60	15.0
č.		7	7½	8			
K.		14.60	13.60	9.60			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	14.00—14.20
« hrubé	«	14.10—14.30
Fazula veľká biela	«	26.00—28.00
Fazula strakavá	«	34.00—34.50
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	—
« ružové	«	—
« žlté	«	—
Hrach lúpaný	«	29.00—56.00
Hrach nelúpaný, čistý	«	30.00—32.00
Šošovica čistá	«	40.00—63.00
Proso	«	18.00—20.20
Rasca (kmín)	«	78.00—78.00
Mak	«	106.00—125.00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	154.00—155.00
Slanina mestská 4-kusová	«	132.00—133.00
« 3-kusová	«	134.00—135.00

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

A vonatok indúlása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. november hó 8-tól.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

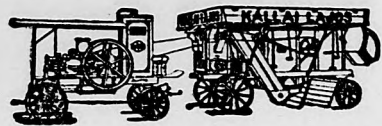
A vonatok indúlása Budapest k. p.-udvarról.				Érvényes 1911. november hó 8-tól.				A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.								
vonat-szám	óra	perc	vonat-néme	Délután				vonat-szám	óra	perc	vonat-néme	Délután				
				hová								honnán				
1110	5.45		sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	612	12.20	sz. v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget	339	5.10	v. v.	Berlin, Ruttká	323	12.10	sz. v.	Gödöllő
310	5.50		«	Hatvan	1008	12.20	«	Zágráb, Fiume, Eszék	645	5.20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárad	1201	12.15	gy. v.	Sarajevo, Szabadka
22	6.20		«	Bicske	314	12.30	«	Hatvan	309	5.30	sz. v.	Hatvan	611	12.30	sz. v.	Bukarest, Arad
302	6.25		gy. v.	Ruttká, Poprad-Felka	10	12.35	«	Szombathely, Wien	1905	5.30	sz. v.	Bród, Eszék, Pécs	919	12.45	«	Kunszentmiklós-Tass
8	6.40		sz. v.	Wien, Graz, Sopron	914	12.50	«	Ujvidék, Sarajevo	609	5.45	«	Brassó, Arad	301	12.50	gy. v.	Berlin, Ruttká
1502	6.45		gy. v.	Kassa, Csorba	1504	1.20	gy. v.	Kassa, Poprad-Felka	909	5.45	«	Sofia, Bród, Belgrád	903	1.00	«	Konstantinápoly
1506	6.55		sz. v.	Kassa Csorba	316	1.35	sz. v.	Gödöllő	19	5.55	«	Torbágy	401	1.05	«	Sátoraljaújhely
1002	7.00		gy. v.	(Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce	1304	1.40	gy. v.	Fehring, Graz	312	6.00	«	Pécel	7	1.10	sz. v.	Wien, Sopron
602	7.05		«	Arad, Brassó	604	2.00	«	Arad, Bukarest	17	6.05	«	Komárom	601	1.25	gy. v.	Bukar st. Arad
906	7.10		«	Belgrád, Sofia, Sarajevo	916	2.20	«	Wien, Páris	1707	6.15	«	Stanislaw, M.-Sziget	1	1.30	«	London, Paris, Wien
402	7.20		«	(Stryj, Lemberg, Maramarossziget	404	2.15	«	S.-aljaúj., Lemberg, Kassa	11	6.25	«	Wien	1901	1.40	«	Eszék, Pécs
1302	7.25		«	Fehring, Graz, Trieszt	318	2.20	sz. v.	Kiskörös	407	6.30	«	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	1301	2.10	«	Graz, Fehring
312	7.30		sz. v.	Gödöllő	318	2.20	«	Hatvan	1007	6.50	«	Fiume	325	2.15	sz. v.	Hatvan
908	7.45		«	Belgrád, Sofia, Vinkovce	320	2.30	«	Pécel	315	6.50	«	Gödöllő	1501	2.30	gy. v.	Lemberg, Kassa
608	8.00		«	Arad, Brassó	26	2.30	«	Bicske	1505	7.00	«	Csorba, Kassa	327	4.20	sz. v.	Pécel
408	8.10		«	Munkács, Lawoene	512	2.40	«	Szolnok	1305	7.10	«	Graz, Fehring	329	5.25	«	Gödöllő
508	8.20		«	Kolozsvár, Brassó	1202	2.45	gy. v.	Szabadka, Sarajevo	509	7.20	«	Brassó, Kolozsvár	15	6.25	«	Győr
1906	8.25		«	Tapolca, Eszék, Bród	1902	2.55	«	Tapolca, Eszék	911	7.25	«	Sarajevo, India	3	6.35	gy. v.	Wien, Graz
306	8.35		«	Ruttká, Berlin	304	3.00	«	Ruttká, Berlin	317	7.30	«	Gödöllő	507	6.40	sz. v.	Brassó, Debrecen
1708	8.55		«	M.-Sziget, Stanislaw	904	3.20	«	Zombor, Belgr., Konstantin.	819	7.40	«	Hatvan	421	6.55	v. v.	Szerencs
2	9.20		gy. v.	Wien, Sopron	1022	3.30	v. v.	Paks	21	7.45	«	Bicske	907	7.20	sz. v.	Sofia, Belgrád, Dália
24	11.55		sz. v.	Bicske	18	4.25	sz. v.	Komárom	1008	8.00	gy. v.	Roma, Triest, Fiume	607	7.25	«	Bukarest, Arad
					322	4.25	«	Gödöllő	1509	8.15	sz. v.	Csorba, Kassa	305	7.35	«	Berlin, Ruttká
					806	5.00	gy. v.	Arad, Tóvis	1021	8.20	v. v.	Paks	25	7.45	«	Bicske
					410	5.10	sz. v.	Miskolc	515	8.35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	405	8.00	«	Lavone, Maramarossziget
					6	5.15	gy. v.	Győr, Sopron, Szombathely	821	8.45	«	Hatvan	1009	8.05	«	Fiume, Bród, Pécs
					824	5.20	sz. v.	Gödöllő (Wien)	13	9.20	«	Győr	1705	8.20	«	Stanislaw, M.-Sziget
					514 ¹⁾	5.40	«	Nagykátá, Szolnok	307	9.25	«	Berlin, Ruttká	9	8.45	«	Wien, Graz
					308	5.55	«	Ruttká, Berlin	1006 ¹⁾	9.35	gy. v.	Fiume, Tapolca	1507	8.50	«	Csorba, Kassa
					1004	6.15	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Nápely	913	9.55	sz. v.	Szabadka	27	9.00	«	Bicske
					510	6.15	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	5	10.05	gy. v.	Bruck-K., Szombathely	331	9.10	«	Pécel
					328	6.25	«	Pécel	409	10.20	sz. v.	Miskolc	303	9.20	gy. v.	Berlin, Ruttká
					828	6.40	«	Hatvan	28	10.45	«	Bicske	29	9.28	sz. v.	Triest, Szekesfehérvár
					918	6.45	«	Kunszentmiklós-Tass	28	10.45	«	Bicske	1001	9.35	gy. v.	Róma, Fiume, Pécs
					510 ¹⁾	6.55	«	Nagykátá, Szolnok	603	9.35	«	Brassó, Arad, Stanislaw	608	9.35	«	Kiskörös
					28	7.00	«	Bicske	915	9.45	sz. v.	Szerencs	915	9.45	sz. v.	Szerencs
					1708	7.10	«	M.-Sziget, Stanislaw	408	9.55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget	408	9.55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
					16	7.20	«	Győr, Triest	905	10.00	«	Sofia, Sarajevo	1303	10.10	«	Graz, Triest
					832	7.35	«	Hatvan	333	10.25	sz. v.	Gödöllő	517	10.35	«	Nagykátá
					1006 ²⁾	7.40	gy. v.	Zágráb, Fiume	1503	10.50	gy. v.	Csorba, Kassa	1907	10.55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca
					1508	8.00	sz. v.	Kassa, Csorba								
					910	8.00	«	India, Sarajevo								
					1908	8.25	«	Pécs, Bród								
					334	8.40	«	Gödöllő								
					518 ³⁾	9.05	«	Szolnok								
					1306	9.15	«	Győr, Graz								
					610	9.30	«	Arad, Brassó								
					1510	9.40	«	Kassa, Csorba								
					886	10.00	«	Pécel								
					912	10.10	«	Bród, Belgrád, Sofia								
					1010	10.25	«	Fiume, Nápely								
					408	10.25	«	Kassa, Lemberg								
					12	10.50	«	Szombathely, Wien								
					838	11.10	v. v.	Ruttká, Berlin								
					614	11.25	sz. v.	Arad, Debrecen								
					422	11.35	v. v.	Kassa, Szerencs								

1) Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
2) Csak február 15-től közlekedik.
3) Csak szombaton közlekedik.

1) Fiumeről Adony-Pusztaszabolcsig csak február 15-től közlekedik.
2) Csak hétfőn közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délután.

511 ¹⁾	4.40	sz. v.	Tápiósty-Tápiószap
510	5.00	«	Nagykátá
311	5.50	«	Gödöllő
917	6.17	«	Kunszentmiklós-Tass

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-mátiace stroje. Po celej krajine pochvalne známych najlepších a najjednoduchších, pôvodných Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Revolver

najopaternej vystrielný, opatrený štátnym kolkom streby najlepšej kvality a najkrajšieho vyhotovenia so zárukou za bezchybné funkcionovanie, zasiela c. a k. dvojný zásielca

HANNS KONRAD

Brüx, 2842. (Čechy.)

Revolver K 5.50, 6.30, 7.50, 8.50. Hlavný cenník s 4000 vyobrazeniami na žiadosť franco a zdarma Zásielka s poštovou dobierkou Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat peňazí.

Od desaťročia

upotrebuje sa s mimoriadnym úspechom nie z vonku, lež zvonku proti lámkam a pakostnici

KRIEGNER-a

REPARATOR

Prevytuje všetky iné lieky proti klaniu, lupaniu, boleniu drieka a kostí atd. Cena malej flašky 1 K, veľkej flašky 2 kor. K dostaniu v každej lekárni. — Poštou každodenne rozposiela Kriegner lekáreň Budapest, Kalvin-tér

Örkény-ho lipový mäd

je zázračný domáci liek, ktorý pri prechladnutiach veľké služby preukazuje. Kto sa chce zachrániť pred chorobami na pľuciach nech uživa Örkény-ho lipový mäd (Syrup) ktorý je zvláštny, chutnanie podporujúci a lacný domáci liek. Ponevác jesto pačelanín, treba ho bezprostredne objednať u výlučného dorabateľa lekárnika Huga Örkény-ho v Budapešti Thökölycesta 28. Sklad 103. Flaška na próbu 3 K. veľká flaška 5 K. 3 veľké flašky franco 15 K. Poštou zasiela každému.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 80.

38, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 spodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. šírka K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 30 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 1.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šitujeme vo veľkosti dia vôle. Trúžilovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zásielky vyše 10 korún franco s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie lovoluje sa pri náhrade porta **Benedikt Sachsels, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Neporovnateľne

veľký je výber v domácnosti potrebných článkov a darov aké obsahuje so 4000 obrazmi opatrený hlavný cenník

HANNS KONRAD

Brüx čis. 2852. (Čechy.)

ktorý na žiadosť otne posielá sa každému zdarma a franco,

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; príma polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drapané 6 K 40 h., 8 K: 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K: biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franco.

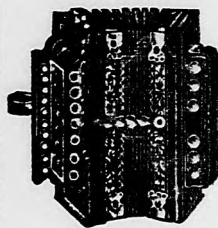
Hotové postele

z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franco. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšíry cenník zdarma a franco.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Dobré harmoniky K 4.40

Žiadne trovy za clo. Odpredané viacej ako 150.000. Žiadne riziko Zámena povolená alebo návrat peňazi.

Číslo 300³/₄ 10 tastiek, 2 registre 28 hlasov, veľkosť 24×12 cm K 4.80
Číslo 654³/₄ 10 tastiek 1 register 28 hlasov, veľkosť 24×14 cm K 4.40
Číslo 656³/₄ 10 tastiek 2 registre 23 hlasov, veľkosť 30×15 cm K 5.40
Číslo 305³/₄ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 24×12 cm K 6.—
Číslo 663³/₄ 10 tastiek 2 registre 30 hlasov, veľkosť 31×15 cm K 8.—
Školka k samoučeniu na teže harmo-nike zdarma.
Zasiela s poštovou dobierkou c. a k. dvojný zásielca

HANNS KONRAD, Vývozný dom hudebných nástrojov
Brüx číslo 2831. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielá sa každému franco a zdarma.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franco posielá 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Najlacnejší bezpečný

stroj k holeniu

k pohodzému a bezpečnému upotrebeniu No. 8710. Najnovší bezpečný stroj k holeniu fajnovo niklovaný s dvo rezným nožom, odporúča sa zolaštie pre nezbehlých, bo každé poranenie je vytyvnené, holi práve tak cytro ako britva K 2.20. No. 877. Naj-lacnejší niklovaný s roj k holeniu, s dobrým dvoj-

HANNS KONRAD cis. a král. dvojný zásielca
Brüx, číslo 2838. (Čechy.)
Obrázkový cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielá sa každému zdarma a franco.

Šporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,
rezervná základina 125000 korún.
vklady 2.660,000 korún. Prijíma
vklady a dáva od nich

4% čistých interesso.